

**Govor direktorja ARRS dr. Francija Demšarja
na delovnem srečanju Fakultete za logistiko, pod okriljem Univerze v Mariboru,
s sedežem v Celju in Centrom za univerzitetne študije in raziskave
v Krškem, 7. januarja 2005**

Spoštovani!

Naj se vam najprej najlepše zahvalim za povabilo na delovno srečanje najmlajše slovenske fakultete. Ob tem bi rad čestital lani konstituiranemu Akademskemu zboru nove Fakultete za logistiko Univerze v Mariboru, ter še posebej njenemu predsedniku prof. dr. Petru Umeku ter dekanu nove fakultete prof. dr. Martinu Lipičniku.

Ni ravno pogosto, da v Sloveniji ustanovimo novo fakulteto. In ni nenavadno, da jo je ustanovila Univerza v Mariboru, ki zlasti v zadnjem obdobju vstopa v slovenski akademski in raziskovalni prostor z novimi pobudami in idejami, včasih tudi pretresi. Brez drznih idej in znanja ni razvoja, ki si ga v Sloveniji vsi tako močno želimo; tudi v Krškem. Regionalizacija Slovenije je potrebna tudi za ubranejši znanstveno-tehnološki razvoj. Politehnika Nova Gorica, nedavna ustanovitev Univerze na Primorskem in širitev Univerze v Mariboru, tudi s Centrom za univerzitetne študije in raziskave v Krškem kažejo na odpiranje raziskovalno-razvojne sfere v smeri njene večje vpetosti v konkretne gospodarske, ekološke in socialne probleme Slovenije. Ni nepomembno, da je novi minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, prof. dr. Jure Zupan imel enega od svojih prvih obiskov v Murski Soboti, kjer so med drugim želeli izvedeti, kako naj dobijo visokošolski program v Pomurju. V okviru programa Mladi raziskovalci je ministrstvo namreč 83 študentom iz Pomurja financiralo doktorat, a tam so ostali le trije, vsi drugi so odšli v Ljubljano, Maribor ali celo čez mejo. "Skušajte jih pridobiti nazaj ali pa poiščite dober kader v svojem okolju in ga počasi izobražujte", jim je odgovoril minister¹.

Če hočemo v Sloveniji obdržati sedanji pozitiven trend gospodarske rasti, oziroma ga v skladu z evropskimi cilji še pospešiti, potem moramo še močneje dvigniti raven znanja in ga pametno uporabiti za svoj razvoj. Ali kot pravi direktor inovacijskega centra v Gorenju, g. Boro Jerebek: "Celoten proces ima obliko štiriperesne deteljice, ki simbolizira uspešno podjetje", pravi Jerebek. "Prvi list je znanje, drugi list so inovacije, ki se prelijejo v večjo dodano vrednost. Ta povzroči rast in večji zaslužek. Več denarja pa spet omogoča novo vlaganje in razvoj novih izdelkov."²

Vsakdanji procesi produkcije znanja, na eni strani ter produkcije blaga in storitev, na drugi strani so dejansko mnogo zapletenejši. Zato so javne razprave o tem, kako naj bolje izkoristimo obstoječe raziskovalno-razvojne potencialne, zlasti na univerzah, inštitutih in razvojnih enotah v gospodarstvu, za boljši razvoj Slovenije, izredno pomembne. Bolonjski proces in cilji lizbonske strategije, da bi do leta 2010 za raziskave in razvoj namenili tri odstotke BDP (v Sloveniji ga sedaj namenimo 1,5 %) so nedvomno pospešili to razpravo.

¹ Vanja Poljanec, Program, profesorji, prostor, Vestnik, 23.12. 2004

² Franci Dovč, S Hermanom Celjskim nad okorele univerze, Manager, 24. 12. 2004

Agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije, ki je prav tako pričela z delovanjem oktobra lanskega leta, želi aktivno poseči v procese oblikovanja razvojne vizije Slovenije, ki se bo slej ko prej morala pojaviti v novem Nacionalnem raziskovalnem in razvojnem programu, ki ga je zakon predpisal že pred dvema letoma. Za razliko od mnogih drugih, tudi evropskih držav, lahko v Sloveniji na raziskovalno-razvojnem področju pokažemo marsikaj dobrega in uspešnega. Ne samo mednarodno odmevne znanstvene dosežke, tudi nacionalno uspešne primere prenosov znanja v konkretno, vsakdanje življenje. In če poleg denarja in jasne razvojne vizije na tem področju potrebujemo še kaj, je to nedvomno odprta komunikacija in sodelovanje med vsemi akterji v procesih ustvarjanja in uporabe znanja. Občutek imam, da se vse prepogosto ne slišimo med seboj in delamo eden mimo drugega.

Ustvarjanje regionalnih razvojnih centrov, kot univerzitetnih in raziskovalno-razvojnih središč je nedvomno pomemben korak k zblizjevanju in prepletanju teorije in prakse. Ustanovitev Fakultete za logistiko Univerze v Mariboru je lahko dober primer takšnega sodelovanja. Logistika je sama po sebi interdisciplinarna znanost, ki posega na različna področja znanj, od tehničnih, naravoslovnih do družbeno-ekonomskih. Paleta pestrosti logističnih raziskav je v Sloveniji presenetljivo velika. Informacijski sistem o raziskovalni dejavnosti v Sloveniji – SICRIS, vam bo povedal, da je pri nas za področje logistike deklariranih 14 raziskovalnih skupin ter 58 raziskovalcev (16 na ljubljanski, 13 na mariborski in eden na primorski univerzi, eden na IJS ter 18 v gospodarskih razvojnih enotah). Od 58 deklariranih raziskovalcev za področje logistike jih ima 22 doktorat znanosti. Le ti so v zadnjih petih letih objavili sami ali v soavtorstvu 64 člankov v mednarodno odmevnih revijah, ki jih indeksira SCI. Kot pa lahko razberemo iz raziskovalnih poročil raziskovalnih programov in projektov iz področja logistike, ki jih je sofinanciralo ministrstvo oziroma odslej agencija, je prav tako velika stopnja uporabnosti teh znanj za razvoj Slovenije. Dovolite mi, da navedem nekaj najbolj izpostavljenih, ki pa glede na njihovo pomembnost zagotovo niso vsi.

- patentirani model cestninjenja v prostem prometnem toku s pomočjo ročnega terminala,
- razvoj žičniškega prometnega sistema RS,
- informatizacija avtobusnega potniškega prometa,
- izboljšanje izrabe tehnike železniškega prometnega podsistema,
- analiza pretoka blaga in ljudi v pristaniščih in letališčih,
- tehnološki in gradbeni elementi nizkoprometnih cest,
- specifikacije krožnih križišč,
- metode operacijskih raziskav na področju logistike proizvodnje, zalog in distribucije,
- izboljšanje transportno-logističnih sistemov v nekaterih slovenskih podjetjih,
- vrednotenje investicij v koridorje, pristanišča in na Schengensko mejo..ipd.

Obseg državnega financiranja logističnih raziskav je v preteklem obdobju obsegal približno 10 FTE.

Naj svoj uvod v to razpravo zaključim z mislimi enega od vodij raziskovalnih programov na področju logistike, ki pravi takole: "Slovenija, s svojim geografskim

položajem, ki ji omogoča pomembno vlogo v upravljanju mednarodnih prometnih tokov, mora pridobiti znanje za optimalno upravljanje transportnih verig, reševanje varnosti in zavarovanje nevarnosti v prometnih sistemih ter izbiro optimalne interakcije med prostorom in transportom. .. Optimalno upravljanje transportnih verig tako v internem transportu podjetja kot v transportnih verigah nacionalnega gospodarstva kot tudi v mednarodnih tokovih blaga in potnikov ni samo prioriteta posameznih podjetij in držav, ampak sodi v sam vrh raziskovalnih prioritiet skupnih evropskih projektov."³

V prepričanju, da je ustanovitev vaše fakultete pomemben korak v tej smeri, mi dovolite, da vam zaželim uspešen začetek in hiter razvoj.

Ljubljana, 6.1.2005

³ Marija Bogataj, SICRIS, P0-0501-0600, Transportna logistika in rizični sistemi